🎯 חידות וטריוויה – משחקי חשיבה לכיתה



חידות וטריוויה

משחקי חשיבה לכיתה – ה׳–ו׳

רמה: ה׳–ו׳

📗 חוברת מלאה: מהדורה למורה + דפי תלמיד/ה

יצרה: רוית ראש בן ישי

📑 תוכן העניינים

1. 👩‍🏫 מהדורה למורה
2. מפתח – חלק א'
3. מפתח – חלק ב'
4. מפתח – חלק ג'
5. דפי התלמיד/ה
6. חלק א'
7. חלק ב'
8. חלק ג'
9. חדר בריחה
10. חידה משלי

👩‍🏫 מהדורה למורה

המהדורה למורה מרכזת מטרות, הצעה להפעלה ומפתחות תשובות מלאים לרמה זו. דפי התלמיד/ה מופיעים אחריה, בעמודים נפרדים.

🎯 מטרות והפעלה

- תרגול חשיבה לוגית וכמותית, הסקה ואוצר מילים.
- היכרות עם מקומות, טבע, שפה ומורשת בישראל.
- עבודת צוות, הקשבה ורוח ספורטיבית.

1. פותחים במחשב הכיתה את האתר chidot-trivia.sites.tab.bot ובוחרים את הרמה.
2. מצב 'כיתה / מקרן' – 2–4 קבוצות; מצב 'יחידים' – כוכבים במכשיר אישי.
3. מחלקים את דפי התלמיד/ה; אחרי כל חלק בודקים יחד עם מפתח התשובות.
4. מסיימים בכרטיס היציאה.

🔑 מפתח – חלק א': ששי ישראלי

#	השאלה	התשובה	הסבר
1	איזה מכתש ענק נמצא ליד העיירה מצפה רמון?	מכתש רמון	מכתש רמון הוא הגדול במכתשים שבנגב, ועל שפתו יושבת מצפה רמון.

#	השאלה	התשובה	הסבר
2	איזה נהר זורם דרך הכנרת ומשם דרומה עד ים המלח?	הירדן	הירדן נכנס לכנרת מצפון, יוצא ממנה בדרום וזורם עד ים המלח.
3	איזה מבצר עתיק בנוי על צוק גבוה מעל ים המלח?	מצדה	מצדה בנויה על הר שטוח מעל ים המלח. בראשה נמצאו שרידי ארמונות ומחסנים עתיקים.
4	כמה ימים נמשך חג החנוכה?	8	חנוכה נמשך שמונה ימים, ובכל ערב מוסיפים נר בחנוכייה.
5	איזו ציפור גדולה ואפורה חורפת באלפיה בעמק החולה?	עגור	בכל חורף עוצרים בעמק החולה עשרות אלפי עגורים בדרכם מאירופה לאפריקה.
6	מהו השורש של המילה 'מכתב'?	כ-ת-ב	'מכתב' שייכת למשפחת המילים כותב, כתיבה, כתובת – כולן מהשורש כ-ת-ב.
7	באיזו עיר עתיקה על חוף הים התיכון יש נמל עתיק ותיאטרון רומי?	קיסריה	בקיסריה נמצאו נמל עתיק, תיאטרון רומי ואמת מים שהביאה מים לעיר.
8	איזו שיטת השקיה חוסכת מים, ופותחה והשתכללה מאוד בישראל?	השקיה בטפטוף	בהשקיה בטפטוף המים מגיעים ישר לשורשים, טיפה אחר טיפה, וכמעט לא מתבזבזים.
9	באיזה חג קוראים את מגילת רות?	שבועות	שבועות הוא חג הקציר, ומגילת רות מספרת על קציר בשדות בית לחם.
10	מה מהבאים אינו נמנה עם 'שבעת המינים'?	תפוח	שבעת המינים: חיטה, שעורה, גפן, תאנה, רימון, זית ותמר. התפוח אינו ביניהם.
11	איזה עץ קוצני, שעמיד ליובש, נפוץ בערבה ובנגב?	שיטה	עצי השיטה מתאימים למדבר: שורשיהם עמוקים והם מסתפקים במעט מים.
12	באיזה ענף ספורט ימי עם מפרש זכו ספורטאים מישראל בכמה מדליות אולימפיות?	גלישת רוח	גלישת רוח היא ענף שבו ישראל הגיעה להישגים אולימפיים, וגם מדליית זהב.
13	מה שם שביל ההליכה הארוך שחוצה את ישראל מצפון לדרום?	שביל ישראל	שביל ישראל מסומן בכתום, כחול ולבן, ואורכו יותר מ־1,000 ק"מ.
14	מה שם המטבע של ישראל כיום?	שקל חדש	השקל החדש משמש בישראל מאז שנות ה־80. לפניו השתמשו בלירה ובשקל הישן.

🔑 מפתח – חלק ב': חידות ואחוזים

- **👧 פי שניים – ✅ בעוד 12 שנים**
  1. ההפרש בין הגילים קבוע לתמיד: 36 − 12 = 24 שנים
  2. כשאמא פי 2 מתמר – ההפרש שווה לגיל של תמר
  3. לכן תמר תהיה בת 24: 24 − 12 = 12 שנים מהיום
  4. בדיקה: אמא 48, תמר 24 – פי 2 ✔️
- **📦 מכונות האריזה – ✅ 12 קופסאות**
  1. כל מכונה אורזת קופסה אחת ב-3 דקות
  2. ב-6 דקות כל מכונה אורזת 2 קופסאות
  3. 6 מכונות × 2 קופסאות = 12 קופסאות
- **⚖️ כדור הזהב החלול – ✅ 2 שקילות**
  1. מחלקים ל-3 קבוצות של 3 ושוקלים קבוצה מול קבוצה
  2. אם מאוזן – הכדור החלול בקבוצה השלישית; אם לא – בצד הקל
  3. מתוך 3 הכדורים שנשארו שוקלים 1 מול 1 – ושוב: מאוזן = השלישי, אחרת הקל
  4. בסך הכול 2 שקילות
- **🕛 הזווית בשעון – ✅ 120 מעלות**
  1. סיבוב שלם = 360 מעלות, ויש 12 שעות על השעון
  2. בין שתי שעות סמוכות: 360 ÷ 12 = 30 מעלות
  3. ב-4:00 בין המחוגים 4 "רווחים": 4 × 30 = 120 מעלות
- **🔢 הסדרה המסתורית – ✅ 42**
  1. ההפרשים: 4, 6, 8, 10 – גדלים ב-2
  2. ההפרש הבא: 12, ולכן 30 + 12 = 42
  3. דרך נוספת: 1×2, 2×3, 3×4, 4×5, 5×6 → 6×7 = 42
- **💰 שקית המטבעות – ✅ 5 מטבעות**
  1. אם כל 12 המטבעות היו של 5 ₪: 12 × 5 = 60 ₪
  2. חסרים 85 − 60 = 25 ₪
  3. כל מטבע של 10 במקום 5 מוסיף 5 ₪: 25 ÷ 5 = 5 מטבעות
  4. בדיקה: 5 × 10 + 7 × 5 = 50 + 35 = 85 ✔️
- **🕳️ מי אני? (חשיבה לרוחב) – ✅ בור**
  1. רוב הדברים קטנים כשלוקחים מהם
  2. בור הוא "חסר" – ככל שמוציאים יותר חול, החסר גדל
  3. לכן הבור גדל

- **🏖️ לאן יוצאים לטיול? – ✅ 12 תלמידים**
  1. 10% מ-30 = 3
  2. 40% = 4 × 10% = 4 × 3 = 12
- **🍩 מגש הלחמניות – ✅ 40 לחמניות**
  1. 20% מ-50 = 50 ÷ 5 = 10 עם שומשום
  2. בלי שומשום: 50 − 10 = 40
  3. (או: 80% מ-50 = 40)
- **📚 הנחה ביריד הספרים – ✅ 60 ₪**
  1. 25% = רבע
  2. רבע מ-80 = 20 ₪ הנחה
  3. משלמים: 80 − 20 = 60 ₪
- **🏀 אחוז הניצחונות – ✅ 75%**
  1. 15 מתוך 20 = 15/20
  2. נכפיל מונה ומכנה ב-5: 75/100
  3. 75/100 = 75%
- **🌼 צבעי הגינה – ✅ 15 פרחים**
  1. 25% + 50% = 75% צהובים ואדומים
  2. לבנים: 100% − 75% = 25%
  3. 25% מ-60 = 60 ÷ 4 = 15
- **🎭 כמה בשכבה? – ✅ 40**
  1. 30% = 12 תלמידים
  2. 10% = 12 ÷ 3 = 4
  3. 100% = 4 × 10 = 40

🔑 מפתח – חלק ג': מילה משותפת וגלו את המקום

ארבע המילים	המילה המשותפת	הצירופים
זהב · אבן · ים · חם	לב	לב זהב (אדם טוב), לב אבן (אדם קשוח), לב ים (באמצע הים), לב חם (אדם חם ונדיב)
השנה · עיר · גדול · חודש	ראש	ראש השנה, ראש עיר, ראש גדול (לוקח אחריות), ראש חודש

ארבע המילים	המילה המשותפת	הצירופים
הסערה · טובה · חדה · מים	עין	עין הסערה, עין טובה, עין חדה, עין מים (מעיין)
שן · פיקוח · מים · קלפים	מגדל	מגדל שן, מגדל פיקוח, מגדל מים, מגדל קלפים
רקיע · המשווה · אדום · ישר	קו	קו רקיע, קו המשווה, קו אדום, קו ישר
ערש · עם · ילדים · אהבה	שיר	שיר ערש, שיר עם, שיר ילדים, שיר אהבה
יד · רגל · מאזניים · מרק	כף	כף יד, כף רגל, כף מאזניים, כף מרק

רמזים	המקום	הסבר
🧗🏜️🚡🏛️	מצדה	מצדה היא מבצר עתיק על הר מבודד מעל מדבר יהודה. אפשר לעלות אליו בשביל הנחש או ברכבל.
🧱⚓🌊🏰	עכו	עכו היא עיר נמל עתיקה לחוף הים התיכון. העיר העתיקה שלה, עם החומות, הוכרזה כאתר מורשת עולמית.
⛰️🎨🕯️🧞	צפת	צפת היא אחת הערים הגבוהות בישראל, בגליל העליון, וידועה ברובע האמנים ובסמטאות שלה.
🏜️🌵🪨🌌🦌	מכתש רמון	מכתש רמון בנגב הוא המכתש הגדול בישראל. בזכות השמיים החשוכים רואים שם כוכבים רבים.
⚪🌊🚡🕳️	ראש הנקרה	בראש הנקרה יש צוקי גיר לבנים ונקרות שהים יצר בסלע. יורדים אליהן ברכבל.
💧🌴🐐🏜️	עין גדי	עין גדי היא נווה מדבר ליד ים המלח: מעיינות, מפלים, ויעלים שמטפסים על הסלעים.
🧳🛏️🎫⏰	תחנת רכבת	בתחנת הרכבת קונים כרטיס ומחכים לרכבת על הרציף.

🔐 מפתח – חדרי הבריחה

- **🚀 החממה בתחנת החלל – 🔓 קוד: 4786 · ⏳ 12 דק'**
  - שלב 1: 4 (צדק, שבתאי, אורנוס ונפטון) → 4
  - שלב 2: 17 ← ספרת האחדות 7 → 7
  - שלב 3: 8 שתילים (48÷6) → 8
  - שלב 4: 6 (3×2+6=20) → 6
- **📚 המדף הסודי בספרייה – 🔓 קוד: 7382 · ⏳ 12 דק'**
  - שלב 1: 7 (א, ב, ג, ד, ה, ו, ז) → 7
  - שלב 2: 3 פעמים: 9, 19, 29 → 3
  - שלב 3: 8 ספרים (4×12=48, 40−48=8) → 8
  - שלב 4: 20 עמודים (20−40−80) ← ספרת העשרות 2 → 2
- **🦒 ארוחת הערב בגן החיות – 🔓 קוד: 2351 · ⏳ 12 דק'**
  - שלב 1: 2 עזים (ו-3 ברווזים: 3×2+2×4=14) → 2
  - שלב 2: 3 תמנונים (24÷8) → 3
  - שלב 3: 15:00 ← ספרת האחדות 5 → 5
  - שלב 4: 13 (8+5) ← ספרת העשרות 1 → 1

🔎 לוודא לפני השיעור

- באיזה ענף ספורט ימי עם מפרש זכו ספורטאים מישראל בכמה מדליות אולימפיות? – גלישת רוח
- מה שם שביל ההליכה הארוך שחוצה את ישראל מצפון לדרום? – שביל ישראל
- מצדה – מצדה היא מבצר עתיק על הר מבודד מעל מדבר יהודה. אפשר לעלות אליו בשביל הנחש או ברכבל.
- עכו – עכו היא עיר נמל עתיקה לחוף הים התיכון. העיר העתיקה שלה, עם החומות, הוכרזה כאתר מורשת עולמית.
- צפת – צפת היא אחת הערים הגבוהות בישראל, בגליל העליון, וידועה ברובע האמנים ובסמטאות שלה.
- מכתש רמון – מכתש רמון בנגב הוא המכתש הגדול בישראל. בזכות השמיים החשוכים רואים שם כוכבים רבים.
- ראש הנקרה – בראש הנקרה יש צוקי גיר לבנים ונקרות שהים יצר בסלע. יורדים אליהן ברכבל.

🧒 דפי התלמיד/ה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

ברוכים הבאים לעולם החידות! קראו כל משימה בעיון, חשבו לבד או בזוג, וסמנו או כתבו את התשובה. בהצלחה! 🎯

חלק א' – 🇮🇱 ששי ישראלי

בכל שאלה הקיפו בעיגול את התשובה הנכונה.

• **1. 🏞️ איזה מכתש ענק נמצא ליד העיירה מצפה רמון?**

המכתש הקטן | מכתש רמון | המכתש הגדול | עמק יזרעאל

• **2. 🏞️ איזה נהר זורם דרך הכנרת ומשם דרומה עד ים המלח?**

הירדן | הקישון | נחל אלכסנדר | הירקון

• **3. 🏰 איזה מבצר עתיק בנוי על צוק גבוה מעל ים המלח?**

עכו | קיסריה | מצדה | בית שאן

• **4. 🕎 כמה ימים נמשך חג החנוכה?**

8 | 7 | 10 | 3

• **5. 🦢 איזו ציפור גדולה ואפורה חורפת באלפיה בעמק החולה?**

תוכי | עגור | פינגווין | יען

• **6. ✉️ מהו השורש של המילה 'מכתב'?**

כ-ב-ה | מ-כ-ת | ת-ב-ה | כ-ת-ב

• **7. 🏛️ באיזו עיר עתיקה על חוף הים התיכון יש נמל עתיק ותיאטרון רומי?**

ערד | צפת | קיסריה | דימונה

• **8. 💧 איזו שיטת השקיה חוסכת מים, ופותחה והשתכללה מאוד בישראל?**

השקיה בטפטוף | השקיה בדליים | השקיה בהצפה | השקיה בתעלות פתוחות

• **9. 🌾 באיזה חג קוראים את מגילת רות?**

פסח | חנוכה | סוכות | שבועות

• **10. 🍇 מה מהבאים אינו נמנה עם 'שבעת המינים'?**

רימון | תפוח | זית | חיטה

חלק ב' – 🔢 חידה בקטנה

קראו את החידה שבתיבה, כתבו את דרך הפתרון ואת התשובה.

📦 👩‍👧 פי שניים

היום אמא של תמר בת 36, ותמר בת 12. בעוד כמה שנים אמא תהיה בדיוק פי 2 מבוגרת מתמר?

דרך הפתרון והתשובה:

📦 📦 מכונות האריזה

3 מכונות אריזה אורזות יחד 3 קופסאות ב-3 דקות. כמה קופסאות יארזו 6 מכונות ב-6 דקות?

דרך הפתרון והתשובה:

📦 ⚖️ כדור הזהב החלול

לפניכם 9 כדורי זהב שנראים זהים. אחד מהם חלול ולכן קל יותר. יש לכם מאזני כפות (בלי משקולות). מה המספר הקטן ביותר של שקילות שבטוח מספיק כדי למצוא את הכדור החלול?

דרך הפתרון והתשובה:

📦 🏖️ לאן יוצאים לטיול?

בכיתה 30 תלמידים ותלמידות. 40% מהם הצביעו בעד טיול לחוף הים. כמה הצביעו בעד החוף?

דרך הפתרון והתשובה:

📦🍩 מגש הלחמניות

במגש של המאפייה 50 לחמניות. 20% מהן מפוזרות בשומשום. כמה לחמניות בלי שומשום?

דרך הפתרון והתשובה:

חלק ג' – 🧩 מילה משותפת ו📍 גלו את המקום

מצאו את המילה שמתחברת לכל ארבע המילים, וכתבו אותה בשורה. אחר כך גלו את המקום לפי הרמזים.

🧩

🥇 **זהב** · 🪨 **אבן** · 🌊 **ים** · 🔥 **חם**

המילה המשותפת: _____

🧩

🍎 **השנה** · 🏙️ **עיר** · 😎 **גדול** · 🌑 **חודש**

המילה המשותפת: _____

🧩

🌪️ **הסערה** · 😊 **טובה** · 🦅 **חדה** · 💧 **מים**

המילה המשותפת: _____

🧩

🐘 **שן** · ✈️ **פיקוח** · 💧 **מים** · 🃏 **קלפים**

המילה המשותפת: _____

🧩

🏙️ **רקיע** · 🌍 **המשווה** · 🟥 **אדום** · 📐 **ישר**

המילה המשותפת: _____

🧩

🍼 **ערש** · 👥 **עם** · 🧒 **ילדים** · ❤️ **אהבה**

המילה המשותפת: _____

📍

🧗🚡🏜️🏛️

רמז: מבצר עתיק על צוק ליד ים המלח, עולים אליו ברכבל או בשביל הנחש

_ _ _ _

📍

🧱⚓🌊🏰

רמז: עיר נמל עתיקה בצפון, עם חומות ואולמות מתחת לאדמה

_ _ _

📍
⛰️ 🎨 🕯️ 🧞

רמז: עיר גבוהה בגליל העליון, ויש בה רובע של אמנים

_ _ _

📍
🏜️ 🌵 🪨 🌌 🦌

רמז: מכתש ענק בנגב, ובלילה רואים שם המון כוכבים

_ _ _ _ _ _ _

🔐 חדר בריחה על הדף: החממה בתחנת החלל

📦 🚀 תחנת חלל דמיונית בשם 'אופק'

משלחת של חוקרים וחוקרות צעירים מבקרת בתחנת החלל הדמיונית 'אופק'. בחממה של התחנה גדלים ירקות לאסטרונאוטים – אבל הדלת שלה ננעלה, והשתילים צריכים מים! המחשב של התחנה מבקש קוד של 4 ספרות ומשאיר רמזים על המסכים.

• **שלב 1: על המסך הראשון: 'במערכת השמש יש 8 כוכבי לכת. ארבעת הקרובים לשמש – כוכב חמה, נוגה, כדור הארץ ומאדים – הם כוכבי לכת סלעיים'.**

כמה כוכבי לכת אינם סלעיים? (8 פחות מספר הסלעיים) זו הספרה הראשונה.

• **שלב 2: על המסך השני סדרה: 2, 3, 5, 7, 11, 13, ?**

אלה מספרים ראשוניים (מתחלקים רק ב-1 ובעצמם). מהו המספר הבא? ספרת האחדות שלו היא הספרה השנייה.

• **שלב 3: בחממה יש 48 שתילים, מסודרים ב-6 שורות שוות.**

כמה שתילים יש בכל שורה? זו הספרה השלישית.

• **שלב 4: המחשב מציג חידה אחרונה: 'אני מספר חד-ספרתי. אם תכפילו אותי ב-3 ותוסיפו 2 – תקבלו 20'.**

מי המספר? זו הספרה האחרונה.

🔒 **הקוד שלנו:** ▢ ▢ ▢ ▢

✍️ חידה משלי

כתבו חידה, שאלת טריוויה או סט 'מילה משותפת' משלכם – והחליפו עם חבר/ה.

✂

🎫 **כרטיס יציאה** שם: _____

1. איזו חידה הייתה הכי מאתגרת בעיניי ולמה?

2. דבר אחד חדש שלמדתי על ישראל:

3. איך עבדתי עם הקבוצה? ⭐⭐⭐